No. 4

BREDASCHE Staats-, Letterkundig- Nieuws- en Wetenschappelijk COURANT. Blad.

Donderdag den 5 *January*

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den January.

KAN DE CONFERENTIE NOG LANGER TE LONDEN GEVESTIGD BLIJVEN.

Bij het eindigen van het jaar 1831, zoo rijk in gewigtige gebeurtenissen en ontdekkingen in het gebied der diplomatie, zouden wij ons kunnen verliepen in de gevolgtrekkingen, die men uit het rijk der eenjarige onderwinding kan opmaken. Aan den eenen kant zien wij een volk, door de vroegere weldaden van eenen vorst verrijkt, in zedelijke gehalte verminderen, op den afgedwaalden weg blindelings voorthollen, meer en meer tot den afgrond naderen, waarin de valsche leerstellingen eener ongebreidelde vrijheid hen heen voert, — voor het oog van Europa vernederd en bespot, de verlichtende stralen van een vrijheidlievend stelsel schuwende en den zwart duisteren nacht te gemoet snellen. Aan eenen anderen kant zien wij eene oogschijnlijke zwakke natie zich verheffen tot den rang der eerste mogendheden, eendrachtig door tallooze opofferingen op het altaar des vaderlands zich versterken, en eene magt daarstellen, ongehoord (in evenredigheid der andere volkeren) in de geschiedenis der wereld. Met een aangebeden vorst aan het hoofd, wiens sterke geest met tegenspoeden worstelende, een verrukkend schouwspel, zelfs voor de Goden (zoo als Socrates zegt) opleverende. Aan den derden kant eene vreesachtige diplomatie, door een aantal protocollen, ultimatums, besluiten enz., het maatschappelijk verdrag tusschen volken en vorsten met eigen handen van een rijten.

Intusschen zuchten de volken over verloren voorspoed en verloren hoop op eene vredelievende ontknooping; terwijl België als het meeste gekastijd, treurt op de puinhoopen van zijne verwoeste volksvlijt, over het uitdroogen van al de kanalen van volks-voorspoed.

Het afgeloopen jaar heeft — zeggen wij — onze kennis in de geheimen der diplomatie verrijkt. De oogmerken van de kabinetten van Engeland en Frankrijk liggen zonneklaar voor ons. Beide verlangen naar het bezit van een land, hetwelk aan deszelfs bewoners zoo vele uit- en inwendige bronnen van rijkdom aanbiedt. Het eerste tijdelijk vergenoegd, als het ware in het bezit van een stapel- en tevens transito plaats der voortbrengselen zijner fabrieken en grooten handel, streelt en vleit het tweede, terwijl deze van zijnen kant, in deze kunstgrepen geoefend, voor het tegenwoordige de onmogelijkheid insiende, om, zonder groote belangen te opofferen, het zijne er van te stellen, alleen voor de toekomst werkt — de verzekering hebbende: dat België, met den invloed die zij er zullen weten te vestigen, hun toch niet zal ontslippen.

Frankrijk en Engeland zijn dus partij en kunnen geenszins onpartijdige scheidsregters in het geopperde geschil tusschen Holland en België zijn.

In het begin van het vorige jaar waren de zaken van Europa veel ingewikkelder dan thans. Toen waren de handen aan Rusland, Prussen en Oostenrijk nog gebonden en de vrede van Europa hing van de afdoening van meer dan een geschil af. Thans echter is België alleen de twistappel, die geheel Europa onder de wapenen houdt, en kan misschien de schuldige oorzaak van het verschrikkelijkst bloedbad worden.

Om groote reactien te voorkomen, besloten dan de mogendheden, in hunne hooge wijsheid, in conferentie vereenigd, tusschen beide te treden, en door vrees gedrongen hebben zij, wel verre van reactie voor te komen, niets gedaan, dan de beslissing verschuiven, en zijn daardoor misschien de grondoorzaken van eenen waarschijnlijk algemeenen oorlog, die juist omdat hij verschoven is des te bloediger kan worden.

De vreesachtige weifeling der conferentie waaruit zoo vele naamlooze ongelukken kunnen voortspruiten, hebben echter eene oorzaak, die elk aandachtig beschouwer der gebeurtenissen, met ons zal opgemerkt hebben; — wij willen trachten dezelve eenigzins uit een te zetten.

De omwenteling in Frankrijk in de maand July l. door Engeland in het geheim aangestookt, omdat het daardoor de vernieling der volksvlijt in Frankrijk voorzien kon en een weg zich opende zijne eigene te verhoogen, gaf het sein, hetwelk België weldra deed volgen. Engeland lachte intusschen in het geheim over het welgelukken zijner plannen, en toen men braaf aan het plunderen en moorden was, gaf Engeland aan de revolutie van July de hand, om die van België te voltooijen. De dadelijke vestiging van de orde in Frankrijk, strookte echter geenszins met de belangen van Engeland. Eene zoodanige navolging moest in België worden voorgekomen, om door den vernielenden tijd de puinhoopen in dat laatst genoemde land te vergrooten. Hierdoor, de zaken in het *statu quo* bleven, des te meer voordeel trok Engeland; terwijl de schop bij hetzelve bleef bestaan, dat ook Holland zoude volgen of zich in oorlogs-kosten zoude uitputten. Een ons geheel vijandig Engelsch ministerie moest intusschen het roer van staat in handen, en de met vleijende woorden naar Londen gelokte conferentie bleef aldaar zitting houden.

Genoegzame bewijzen zijn ruchtbaar geworden, hoe groot de invloed van dat ministerie *als partij*, en niet als scheidsregter, op de handelingen van de vertegenwoordigers der Noordsche groote Mogendheden was. De Engelsche en Fransche kabinetten waren ons vijandig, en alleen om dit niet te schijnen, deden zij zich mede als regters op. Het eerste om voordeelen te behalen — het tweede om dit insgelijks te beproeven, of deszelfs grondbeginselen te doen zegevieren.

Niettegenstaande dit alles genoegzaam daadzakelijk bewezen was, bleef de conferentie op eene ons vijandige plaats, hetgeen tegen het regt der volkeren streed, en ..... bregten niet dan ons vijandige besluiten te voorschijn.

Nog meer: Geheel tegen de regtvaardigheid onzer zaak strijdende, moest het te Londen — *over zee* — blijven, en toch behoorden de vier andere mogendheden tot het vaste land. De communicatien waren dan door belemmerd, hetgeen wederom met onze belangen en die der Noordsche mogendheden streed. Daarbij genomen, dat Engeland en Frankrijk oogschijnlijk een doel willende bereiken, en, zoo als wij hierboven aanmerkten, tegen *Januarij* waren, zoo was het meer dan waarschijnlijk, dat der onderhandelingen niets goeds konden te weg brengen, en alles, niet alleen ten onzen, maar ook ten nadeele van geheel Europa meest worstgeval worden.

Dit heeft ons dan de ondervinding van het afgeloopen jaar geleerd en gemakkelijk is hieruit de gevolgtrekking op te maken, dat het ingetreden jaar ons niet veel beters zoude opleveren, zoo de langdurende en thans afgezaagde conferentie te Londen gevestigd blijft. Waarom? eenvoudig omdat dit *statu quo* alleen in staat is Engeland, dat geene oorlogskosten behoeft te maken, duizende voordeelen op te leveren. De heeren hebben dus *ones baef* genoeg gegeten, en het wordt meer dan tijd dat zij, om het bloed te verdunnen, tot de *moeselwijn* en de duitsche *laudels* overgaan.

Drie maanden tijds om te onderhandelen staan nog voor de deur, worden deze goed, doch niet op Engelschen bodem, besteed, dan kan er meer afgedaan worden, dan in vijftien maanden afgehandeld is. Aan ligt hiervoor het best gelegen, en heeft meermalen diplomaten in zijne muren gehad, niet wel van het slag, zoo als ons *Sijlvaantje*, want dit soort was tot heden toe onbekend in de diplomatische wereld, maar mannen in het vak grijs geworden en die daardoor reeds achting verdienden.

Onbegrijpelijk komt het ons voor, dat Oostenrijk, Rusland, Pruissen en ook ons gouvernement niet eerder, ten minste met meer nadruk, op eene verandering van de standplaats der conferentie aangedrongen hebben. Wij zeggen het dus nogmaals: het wordt meer dan tijd, wanneer men met opregtheid den algemeenen vrede wil, dat de conferentie verplaatst worde; waar naar toe is ons eigenlijk onverschillig, te Londen kan noch mag zij echter niet langer blijven; want alleen in het oogpunt van *spoedige afdoening*, kan men dezelve even zoo goed te *Pekin* als te *Londen* vestigen, en dan nog gelooven wij, dat het geschil daar spoediger dan te Londen zoude afloopen.

— Bij het ter perse leggen dezer ontvangen wij eerst onze gewone hollandsche brieven en berigten, met den post die over den Moerdijk komt; de oorzaak dezer vertraging is gelegen in het drijs, dat zich thans in de rivieren, te Dordrecht en aan den Moerdijk, bevindt. Wij kunnen uit dezelve [illegible] der Staten-Generaal, op gisteren gehouden, mededeelen. In dezelve heeft eene gewigtige beraadslaging plaats gehad over de ontwerpwone begrooting der *uitgaven* voor 1832, en is dezelve door 12 leden ondersteund en door 2 leden bestreden.

De voorstanders der wet hebben de noodzakelijkheid betoogd om de Regering met kracht te ondersteunen en te schragen; niet uit te gaan van het volharden in de weigering tot aanneming van onbillijke en onregtvaardige voorwaarden van scheiding; en voor geene vrees te wijken. Vele hebben de onaannemelijkheid der 24 artikelen beweerd; anderen hebben de Europesche staatkunde een diplomatiek despotismus genoemd, waaronder zich geen vrij en onafhankelijk volk moet krommen, hetgeen strijdig was met onze eer, onafhankelijkheid en vrijheid. Geen vrede, dan een eerlijke vrede werd door hen verlangd.

De bestrijders der wet waren de heeren *van Dam* en *Rochussen*. De laatste zoude een crediet voor drie maanden, maar geene groote operatien kunnen toestaan. De heer *van Dam* kon de voordragt der middelen niet goedkeuren, en meende, dat, stond men de uitgaven toe, dan ook de middelen door hem zouden moeten worden verleend.

De minister van financien heeft alleen aangemerkt dat hij niets omtrent de wet had in te brengen, de leden der kamer haar genoegzaam hadden toegelicht en verdedigd, en het ondoelmatig voor hem en onraadzaam voor de kamer zijn zoude, thans in breedvoerige staatkundige ontwikkelingen te treden.

Andere leden, welke voor het ontwerp hebben gesproken, hebben echter er op aangedrongen, dat de staat van zaken, waarin wij verkeeren, een einde zoude nemen, en dat de vrede wenschelijk was, zelfs met eenige opoffering.

De voordragt van wet in omvraag gebragt zijnde, is met eene meerderheid van 44 stemmen tegen 4 (de heeren *van Randwijck*, *van Dam*, *Sandberg* en *Rochussen*) aangenomen. Morgen zal de beraadslaging over het ontwerp van wet omtrent de middelen plaats hebben, waartegen zich, in de zitting van heden, vele leden hebben verklaard, om het daarin voorgedragene dan gratuit.

— Heden worden een aantal belgische deserteurs, waaronder een officier, zegt men, binnen onze vesting gewacht.

— Uit Bergen, in Noorwegen, schrijft men, dat het Galjasschip *de Gebroeders*, bij Hoholm, omtrent 5 mijlen van Bergen, drijvende, is gevonden, zonder eenige manschap. Uit de papieren blijkt, dat het den 15 nov. van Leith is gezeild. Daar er lek in het vaartuig gevonden is, denkt men dat het scheepsvolk zich met de sloep gered heeft, uit vrees dat het vaartuig door het lek mogt zinken.

— Uit Marseille schrijft men van den 23 dec. het volgende:

„De stoompaket *de Sully* is gisteren alhier aangekomen en heeft uit Rome de tijding aangebragt, dat de pauselijk troepen in Bologna zullen trekken, om de rust te herstellen. — Brieven uit Rome van den 17 dec. zeggen dat te Perugia, hoofdstad van Ombria, de jonge lieden bij 200 à 300 langs de straten loopen, patriotsche gezangen zingende, hetwelk als een voorteeken van eene revolutie

werd beschouwd. De pausselijke regering had 800 soldaten naar Perugia gezonden, doch de fransche dagbladen vreezen, dat diemagt niet voldoende zal zijn, om de oproerig gezinde jonge lieden tot hunnen pligt te brengen in eene stad, alwaar men de fransche haat, en niet dan met weêrzin het pausselijk hof gedraagt.

TAFEREEL.

PARIJS, den 30sten December.

De koning is heden morgen naar Antwerpen vertrokken, zal morgen terug wezen, en in het voorbij gaan aan eenige vandels uitreiken.

— De generaal *Bellard* zal in den loop van deze dag te Parijs aankomen. Deze spoedige terugkomst kan als een gelukkig voorteken voor den zoo ongeduldig verwachten afloop onzer zaken beschouwd worden.

Gisteren avond is al wederom een courrier van Londen, bij de engelsche ambassade aangekomen. Hij had zaturdag die stad verlaten. Op dien zelfden dag waren er, van het foreign-office, courriers naar bijna alle de hoven van Europa afgezonden; daar bleven er slechts twee ter beschikking van den minister van buitenlandsche zaken over.

— Het ontvangen eeniger handels brieven, welke twijfel over het behoud des vredes opperen, gevoegd bij de daling, welke de fransche fondsen op de beurs van den 31sten ondergaan hebben, heeft radeelig gewerkt op onze beurs van gisteren, zoo dat de leening der twaalf millioen op 85 en die der 10 millioen op 77 gedaald is.

— Onder de personen, die, ter gelegenheid van het nieuwe jaar, ter audientie bij den koning toegelaten zijn, is ook de heer *Surlet de Chokier* opgemerkt geworden. De voormalige regent van België heeft, den volgenden dag, eene particuliere audientie gehad.

— De aankondiging der tusschenkomst van 5000 Franschen, die van Metz moesten optrekken, om de onlusten in het Luxemburgsche te dempen, heeft de door het militair gouvernement der vesting genomen maatregelen veroorzaakt, van aan geen gewapende troep te vergunnen, in den omtrek der vesting zich te onthouden; van daar de ontbinding van het legertje der opstandelingen, dat genoodzaakt is geweest naar deszelfs haardsteden terug te keeren, als werdende bedreigd tusschen te gelijkertijd door de belgische en fransche troepen teworden aangevallen, zonder eenige toevlugtplaats te hebben. (*Lynx*)

Van Parijs wordt ons, in dato den 31sten, het volgende geschreven:

» De politieke horizont is, sedert gisteren, aanmerkelijk verduisterd en de diplomatische correspondentien zijn verre van vredelievende te zijn. De taal der officiele nieuwspapieren werkt, zoo men het zeggen moet, grootelijks mede, om de ongerustheid te verbreiden; zij is duister en dubbelzinnig, terwijl de duidelijkheid en netheid der redeneringen van de oppositie-bladen, geenen twijfel over den aanstaanden afloop der zaken meer overlaat. Men stelt, misschien zeer ten onregte, groot vertrouwen in twee buitenlandsche bladen, *den Koningschen Courrier* en *de Augsburgsche Courant*, en meent, dat deze beide bladen zeer gunstige betrekkingen en eene bevoorrechte correspondentie met het kabinet van Weenen hebben, en eenen zeeden redeneertrant de oorzaken van een opgepaarden uitslag der *ontwapening*. De *Augsburgsche Courant* bevestigt den weerzin van keizer *Nicolaas* voor de omwenteling van julij en komt telkens terug op de weigering van dezen vorst, om tot de beparingen van de Londensche conferentie toe te treden; thans verzekert zij ook de weigering der hoven van Weenen en Berlijn, en meent er niet noodig, om het schranderst brein in den war te helpen. Daar zijn nog negentig dagen tusschen nu en de lente en de bankiers beschouwen reeds nu den 22sten maart als den dag van het begin van den oorlog. Het behoort zeker niet tot onzen pligt, om deze ongerustheid te vermeerderen, maar onze pligt was het dezelve mede te deelen.

» Zullen wij oorlog of vrede hebben? .... vroeg onlangs ladij *Beaufort* aan den prins *de Talleyrand*. Noch een noch ander, antwoordde de geestige diplomaat, maar de conferentie te Londen moet leven."

ANTWERPEN, den 2den Januarij.

Bij laag water drijven er reeds ijsschotsen voorbij onze stad.

De stoomboot *Suriname* heeft al de kanonneerbooten, ten getale van veertien, die voor het fort St. Marie en Pijp Tabak lagen, naar beneden de rivier op sleeptouw genomen. Deze vaartuigen zijn in veiligheid voor het ijs gebragt; twee zijn er te Lillo, drie te Lief kepshoek, de overigen te Terneuzen.

Gedurende het afgeloopen jaar 1831 zijn in onze haven binnengekomen 1106 schepen, waarvan 84 Belgische, 21 Fransche, 22 Amerikaansche, 16 Engelsche, 14 Deensche, 12 Zweedsche, 24 Noorweegsche, 36 Hanoversche, 5 Pruissische, de overige van onderscheiden andere plaatsen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten Januarij.

De kamer der gedeputeerden heeft zich, in hare zitting van gisteren, met het onderzoek eeniger petitien bezig gehouden; een derzelve, die namelijk van de trappisten de la Meilleraye, die zich over schending van eigendom beklagen, gaf aanleiding tot eenige discussien, doch werd omtrent hetzelve, bij eene groote meerderheid besloten, tot de orde van den dag over te gaan.

In de zitting van morgen zal er rapport over het ontwerp tot regeling van 80,000 voor de dienst van 1832 gedaan worden.

— De kamer der pairs heeft de discussien over het ontwerp van wet betrekkelijk den ligchaamsdwang voortgezet. Vele redenaars hebben zich op nieuw doen hooren, over het door de commissie geamendeerde artikel 3, waarbij de dwang tot alle personen, buiten de termen van artikel 112 van het wetboek van koophandel, uitgestrekt wordt. Het amendement der commissie werd verworpen, en het artikel, benevens de volgende aangenomen.

— Onderscheiden pairs, ten getale van 23 hebben zich bij den hertog *de Noailles* vereenigd, om zich daar te verstaan over het geven hunner demissie, waarvan de hertog *de Fits-James* het voorbeeld gegeven heeft. Deze bijeenkomst heeft tot geen uitslag geleid. Sommige pairs zijn van gevoelen geweest, dat men uit gekwetste eigenliefde het algemeen belang niet moest laten varen. Men heeft daarom besloten tegen den 6den Januarij op nieuw bijeen te komen, ten einde dan tot een bepaald besluit te komen.

— De toestand van *Sebastiani* is aan de beterhand; men hoopt dat [illegible] weder zullen aan vaarden; ook de [illegible] is beterende.

— Te Parijs hebben in vele kerken, gedurende de middernachtmis, zijne verbolgen plaats gehad. In dezelve van Saint-Medegonde vooral heeft een ongerlijk schouwspel plaats gehad. De pastoor is verpligt geweest de dienst te eindigen en in de sacristij de toevlugt te nemen.

— Brieven van Londen verzekeren, dat de koning van Engeland sedert eenige dagen ongesteld is, en dat niemand, behalve de koningin, lord *Grey* en zijne vertrouwdste dienaars tot hem zijn toegelaten geworden. Men vreest, dat Z. M. aanleiding heeft van in denzelfden toestand als wijlen zijnen vader, *Georges III*, te vervallen.

— Onze fondsen stonden gisteren (31), de 5 pCt. kont en op tijd 96, 50; de 3 pCt. 68, 30 kont en 68, 35 op tijd, dus geene gevoelige variatie bij den zoligen heiligdag. De Napelsche renten stonden, even als op den 30sten, op 77, 75 à 77, 90 genoteerd.

OOSTENRIJK.

WEENEN, den 21sten December.

Men heeft alhier de tijding ontvangen, dat de keizer van Rusland geweigerd heeft, het op den 15 november te Londen gesloten protocol te ratificeren. Een russische kourier kwam in den afgeloopen nacht van Petersburg alhier aan, en een ander keerde dezen avond derwaarts terug, een bewijs van gewigtige en dringende onderhandelingen. De nederlandsche gezant ontvangt ook vele mededeelingen uit den Haag en men spreekt van eene gewigtige mededeeling, welke hij dezer dagen heeft bekomen.

ALLERLEI.

In eene der laatste zittingen van het nationaal congres te Brussel zeide een der leden: Indien de Hollanders ons niet aanvallen, dan moeten de Belgen Holland aanvallen. — Deze aanmarking werd beantwoord gelijk zij het verdiende, met *hilarité générale*. Dit gelach bewijst hoe bespottelijk de Belgen zelf eenen aanval van hunne zijde achten, en hoe weinig grond er dezer zijds bestaat voor het vreezen van zulk eenen aanval.

De Courrier, *ancien Courrier des Pays-Bas*, heeft met 1° januarij den titel van *Courrier Belge* aangenomen. Wij willen niet beslissen of dit eene verbetering genoemd kan worden. Zeker is het echter, dat de geest des blads *niet* verbeterd is; doch dit was niet te verwachten. Zelfs de schoonste naam zal niet beletten, dat men achter denzelven dadelijk den ouden *Courrier* herkennen zal. De *Courrier* bekent onder dienaanwerpene, op welke hoogen toon onze zuster volksblad

Al draagt een aap een gouden ring,
Hij is en blijft een lelijk ding,

met volle regt, van toepassing is.

Voor 't Rijk.

De Belastingschuldigen, welke tot heden hunne Directe Belastingen over het afgeloopen dienstjaar 1831 niet hebben aangezuiverd, worden gewaarschuwd, zich den loop dezer week ten minste te maken, ten einde vervolgingskosten voor te komen, zijnde het delai van den loop dezer week niet van toepassing op dezulken, tegen welke reeds vervolgingen bestaan.

Breda, 4 *dartmaand* 1831. De Ontvanger,

H. E. K. E. R. S.

AMORTISATIE SYNDICAAT.

De Agent van het Domein te *Breda*, M. SMITS zal op Maandag den 16 Januarij 1832, 's morgens om 10 uur, ten Stadhuize van *Breda*, al of niet in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het 1e ressort, en ten overstaan van den Heere Burgemeester der Stad *Breda*, publiek en voor alle man verkoopen:

Eene groote partij kavelen SCHAARHOUT in de Lier-, *Mast-* en *Ulvenhoutsche Bosschen* en verdere dominiale Plantaadjen, mitsgaders onderscheiden kavelen SCHAARHOUT en extra schoone en zware EIKEN BOOMEN, staande te *Klein Zundert*; alles breeder bij billetten omschreven.

De kondities van verkoop liggen ter lezing ten kantore van den Agent, terwijl bij de respective Dominiale Plantaadjmeesters nadere informatien en aanwijzing te bekomen is.

Breda, den 2den Januarij 1832.

De Agent voornoemd,

M. SMITS.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Op Donderdag den 5 Januarij 1832. GLAUSSE of *Hollandsche Trouw*, een Tafereeltje uit het Jaartal beleg van *Maastricht*; oorspronkelijk geschiedkundig Tooneelspel in vijf bedrijven, door den heer *van der Sprong*. Heeft alhier vertoond te worden gevolgd van DE VERWARDE SCHAKING, klucht-blijspel in *drie* bedrijven, door *A. von Kotzebue*.

TUBERKE VERKOPING te Chaam, op Zaturdag den 7 Januarij 1832, des voormiddags 10 uren, van eene partij extra schoone KASTANIE POPLIER BOOMEN, benevens een partij MAST BOOMEN geschikt tot allerhande Hout- en Timmerhout.

** Bij BROESE & Comp. is te bekomen het uitstekend wel gelijkend Portret van Z. M. Koning WILLEM de Iste, gedrukt ter Steendrukkerij van DES GUERROIS & Comp. op Chineesch papier, groot formaat . . . . . f 2,00.
Portret van Mr. WILLEM BILDERDIJK, op Chineesch papier . . . . . f 1,20.

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.